

# Arturo Pérez-Reverte

ESCRIPTOR

**Supervivència** “Delinqüents, espadatxins i traficants m’interessen perquè necessiten unes normes per sobreviure en un entorn hostil” **Duplicitat** “Hi ha molt pocs herois que tolerin la proximitat. ‘El francotirador paciente’ els observa des de fora i des de dins”

## “El bé més preuat de l’home és la llibertat”

JORDI NOPCA

Pérez-Reverte no s’atura. D’ençà que *La tabla de Flandes* –la seva tercera novel·la– va ser excel·lentment rebuda l’any 1990, el llavors reporter de guerra va continuar amb empena la trajectòria literària, començada el 1986 amb *El húsar*. Entre la seva obra destaca *El club Dumas* (1993), *La Reina del Sur* (2002), *El asedio* (2010) i la sèrie de set novel·les protagonitzades pel capità Alatríste. La lectura de Pérez-Reverte deixa indiferents pocs lectors. La majoria volen repetir, motiu pel qual la seva nova novel·la, *El francotirador paciente* (Alfaguara), ja ocupa el primer lloc dels llibres més venuts en castellà a Catalunya. Dijous va signar-ne exemplars a Barcelona durant més de dues hores. Alguns dels seus lectors venien expressament de Manresa, Vic, Tarragona i Girona.

Fa tot just un any que presentava *El tango de la Guardia Vieja*. Deia que aquella novel·la havia estat de coccio lenta. Ha estat al revés, ara? Exactament. *El francotirador paciente* ha estat un d’aquells llibres que surten de manera casual. Tot va començar a Verona, veient el balcó on Julieta i Romeu es troben: allà se’m va acudir la trama artística del llibre. Després, de camí a Roma, els grafitis que veia des del tren van acabar de convence’m. La novel·la va fluir tan bé que la vaig tenir en vuit mesos.

**L’impuls inicial va ser el món del grafiti.**

L’art urbà, per ser precisos. El grafiti és un apèndix de l’art urbà. A mi em va servir de perxa on penjar la història que volia explicar.

**¿Hi havia hagut alguna aproximació anterior al grafiti, per part seva?**

No. Jo vaig viure el Madrid de la Movida –el de finals dels 70 i dels 80–, i va ser llavors que van començar a sortir els primers grafiters autòctons, els que ara considerem històrics. Com que en aquell moment formava part de la cultura urbana del carrer, jo hi tenia contacte, pe-

rò com podia tenir-lo qualsevol jove del moment. Llavors era una cosa molt nova, amb el seu misteri. Quan, anys després, m’hi vaig interessar, vaig llegir tot el que considerava imprescindible, vaig viatjar i em vaig posar en contacte amb uns quants d’ells. Per a mi no va ser difícil interactuar-hi, perquè podia fer servir les tècniques que havia après com a reporter de guerra. Ni podia anar de col·lega ni tampoc de novel·lista exquisit, perquè no m’haurien obert cap porta. Va anar tan bé que fins i tot he acabat sent amic d’algun, i de vegades anem a sopar junts.

**Hi ha tres paraules que, llegint la novel·la, s’associen ràpidament als grafiters: clandestinitat, nocturnitat i il·legalitat. ¿N’afegiria alguna altra?**

Sí. Una que vaig descobrir més endavant: l’èpica. Amb tot, vull que quedi molt clar que en cap moment defenso el grafiti. Aquesta pràctica em continua semblant vandàlica. Ara bé, el fenomen existeix i és molt interessant investigar-lo. Hi ha un grafiti vandàlic i destructor i un que respecta més l’entorn urbà. A mesura que m’hi vaig anar endinsant vaig descobrir-hi algunes virtuts: l’èpica, la camaraderia i el fet de pertànyer a un grup.

**Aquest element és present en altres novel·les seves.**

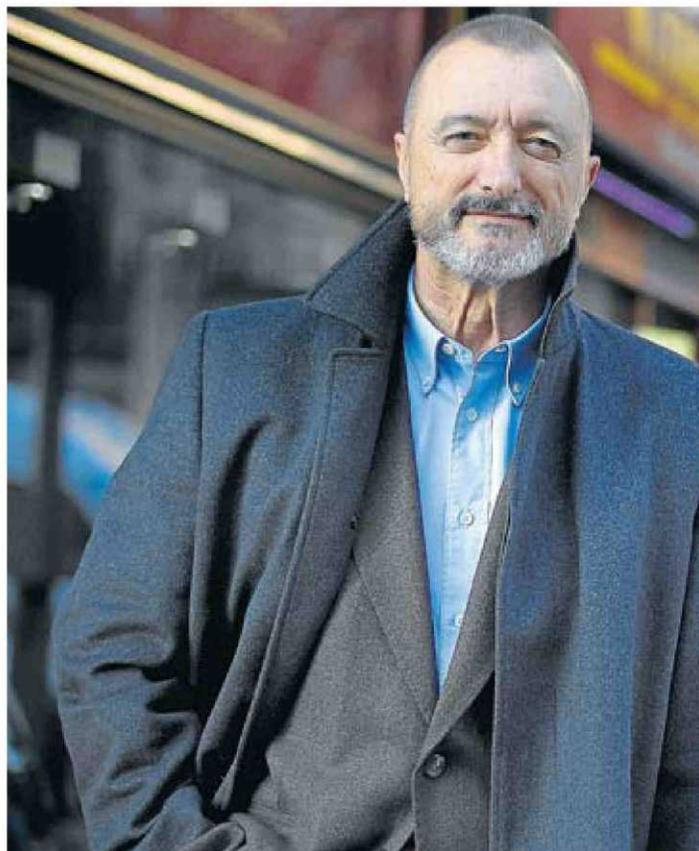
Va ser aquest aire familiar, el que em va seduir. Tot i l’activitat associada que portaven a terme els grafiters, hi havia uns codis i fins i tot unes virtuts de grup marginal. Delinqüents, espadatxins i traficants m’interessen perquè necessiten unes normes per sobreviure en un mitjà hostil. Qui les infringeix posa en perill en grup. Les lleialtats i les traïcions són molt seductores.

**A la novel·la, la scout literària Alejandra Varela rep l’encàrrec de trobar Sniper, un grafitier que no ha vist mai ningú. Per encàrrec d’una editorial li ha de fer una proposta llaminera: l’edició del catàleg de l’obra i una exposició al MoMA.**



**Ritme**  
“La novel·la va fluir tan bé que la vaig tenir acabada en vuit mesos”

**Sedució**  
“Les lleialtats i les traïcions són molt seductores”, assegura l’escriptor



La novel·la és un recorregut iniciàtic. El lector es transforma, quan llegeix un llibre: quan l’acaba ja no és el mateix. Aquesta mateixa transformació es dóna en el personatge de la novel·la i en l’escriptor. Si cada història no fos un recorregut iniciàtic per a mi, els llibres haurien acabat sent una acti-

vitat mecànica. Cada nou repte em fa rejuvenir. Aquesta idea de continuar buscant –de remuntar el riu fins a trobar-te amb el coronel Kurtz, com passa a *El cor de les tenebres*– és fonamental. És curiós però, de tots els autors que he llegit, l’únic que envelleix amb mi és Joseph Conrad.

## “La consulta em fa morbo: obligaria tothom a definir-se”

J.N.

**Fa tot just una setmana, trobàvem el següent titular a la premsa: “Amb més educació hi hauria menys independentisme”.**

El problema general d’Espanya és d’educació i de cultura. El desmantellament cultural al qual estem sotmesos des de fa segles ha creat una sèrie de buits educacionals en els ciutadans de tot el país, ja siguin catalans, extremenys o andalusos. En alguns casos, aquests buits s’han omplert amb altres nocions. Això genera una absència de sentit crític, de debat, d’entesa intel·ligent, de negociació i de diàleg que ha donat lloc a patologies greus. Un poble educat no divideix la vida en blanc i negre ni posa etiqueta a tot com fem els espanyols, sinó que es mou en la gamma de grisos que és necessària per al progrés de qualsevol idea. En un país educat, culte i amb generacions preparades per discutir i entendre’s, el conflicte plantejat a Catalunya no s’hauria donat.

**Aquest dijous, el president Mas plantejava la doble pregunta de la consulta que s’hauria de celebrar el 9 de novembre del 2014. Què en pensa?**

Estic en contra de la independència, crec que és un disbarat. Ara bé, la consulta em fa morbo: obligaria tothom a definir-se. Així s’acabaria aquest caos absurd d’indecisions i contradiccions, tant per part dels nacionalistes de barra de bar, que són molts, com pels que s’emboliquen amb la bandera espanyola, que també són molts. És hora que la gent es mulli de debò. L’ambigüitat en què ens movem des de fa tant de temps no pot fer altra cosa que crear més confusió, i als únics que beneficia és als *golfos* d’una banda i de l’altra del problema. Veure com la gent assumeix responsabilitats serà interessant. Ser independent no vol dir sortir al carrer amb una estelada, vol dir assumir un futur i uns canvis enormes en la vida, en la cultura, en l’economia i en l’educació. Enfrontar-se amb la vida real. —



PERE TORDERA



---

**Canviar**  
"El lector es transforma, quan llegeix un llibre: quan l'acaba no és el mateix"

---

**Clàssic**  
"L'únic escriptor que envelleix amb mi és Joseph Conrad"

---

**Hi ha una analogia entre l'escriptor de parets i l'escriptor de novel·les.**

Exactament. Els grafiters defineixen la seva activitat com a escriptura. I n'hi ha que tenen molts més lectors que jo. A Madrid, Lose ha pintat desenes de vagonets de metro. Els passatgers que han llegit el seu *tag* són moltíssims. Milions.

**Sniper és, en principi, un grafiter insubornable. Al llarg de la novel·la ens trobem amb companys de gremi que s'han rendit.**

El bé més preuat de l'home és la llibertat. En el gremi dels grafiters n'he trobat alguns que veuen l'acció d'escriure sobre les parets com la màxima expressió de la seva llibertat. D'altres, en canvi, només volen mostrar que el seu nom existeix, repetint-lo una vegada i una altra per tot arreu. Cal tenir en compte que hi ha rendicions que no són completes. Hi ha grafiters que poden haver-se deixat seduir per les temptacions que els ofereix el sistema, però que encara conserven la dignitat en l'esprai que porten a l'infern de l'abric.

**El recorregut del llibre va de Madrid a Nàpols, passant per Lisboa, Verona i Roma.**

A mesura que Alejandra avança cap al seu objectiu tot canvia. *El francotirador paciente* és una novel·la que observa l'heroi des de fora i des de dins. N'hi ha molt pocs, d'herois que tolerin la proximitat. Quan t'acostes gaire als mites, es desmunten. —